

УДК 347.73:336.7

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2021.2.31>**Р. І. Самсін**

кандидат юридичних наук, адвокат

ПРАВОВА ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

У статті досліджена правова інституалізація віртуальних активів у Сполучених Штатах Америки. Проаналізовано досвід правового регулювання відносин у сфері віртуальних активів у США, які вдалися до розроблення правового регулювання відносин у сфері обігу таких активів, однією з перших країн. Констатовано, що відносини у зазначеній сфері можуть врегульовуватися як нормами федерального закону, так і нормами кожного конкретного штату. Крім цього, істотне значення для регулювання має судовою практика і відомча нормотворчість – нормативні акти органів державного управління федерального рівня (офіційних регуляторів). І саме перші спроби правової інституалізації віртуальних активів у США обумовлені судовою практикою цієї країни. Прецедентна система права США спочатку вплинула на активність законотворчості штатів, а потім і на прийняття відповідних законів федерального рівня. Обґрунтовано, що аналіз правового регулювання відносин у сфері віртуальних активів у різних штатах, доводить, що їх можна умовно розділити на такі категорії: штати, які включили віртуальні активи до власного законодавства, і офіційні регулятори цих штатів приймають офіційні керівництва (спеціальні акти) з приводу окремих аспектів правозастосування законодавства штатів; штати, в законодавство яких не включено поняття «криптовалюти», але офіційні регулятори створили керівництва, в яких врегульовуються відносини у сфері віртуальних активів; штати, які включили віртуальні активи до власного законодавства, але керівництва офіційних регуляторів цих штатів з приводу окремих аспектів правозастосування законодавства штатів не прийнято; штати, в яких відсутнє будь-яке нормативне врегулювання та роз'яснення офіційних регуляторів відносин у сфері віртуальних активів. Підсумовано, що з досвіду правової інституалізації віртуальних активів у сполучених штатах Америки впливає, що: напрямок правового регулювання у цій сфері залежить від визначення сутності віртуальних активів як об'єктів цивільних прав; сутність віртуальних активів залежить від їх виду; є необхідність нормативно закріплювати заходи державного регулювання у сфері віртуальних активів; заходи державного регулювання у зазначеній сфері встановлюються з метою захисту прав інвесторів, які вкладають кошти у віртуальні активи; функції офіційних регуляторів доцільно розділяти залежно від виду віртуальних активів і операцій з ними.

Ключові слова: блокчейн, віртуальні активи, правове регулювання, заборона обігу віртуальних активів, біткойн.

Правова інституалізація віртуальних активів набуває обертів у багатьох країнах світу. Серед країн, які вдалися до розроблення правового регулювання відносин у сфері обігу таких активів, однією з перших були Сполучені Штати Америки. Розпочавши роботу над цим питанням ще з часів появи та набуття популярності біткойнів, зазначена країна напрацювала неабиякий досвід у цій сфері, який є корисним для інших країн, що лише стають на шлях правового врегулювання відносин у сфері обігу віртуальних активів, зокрема для України, яка з 2017 року (моменту подання до Верховної Ради України першого законопроекту «Про обіг криптовалюти в Україні» [1]) намагається

розробити власне законодавство у сфері обігу віртуальних активів.

Дослідженню правової інституалізації віртуальних активів у різних країнах світу (в тому числі в США) приділяли увагу у своїх роботах як вітчизняні науковці (В. Логойда [2], В. Прокопенко [3], О. Любка, О. Ткаченко [4], А. Бінус [5], Т. Затонатская, О. Рожко, Н. Ткаченко [6, с. 129-135], І. Краснова [7] тощо), так і зарубіжні (М. Сейлор (Michael Saylor) [8], С. Дж. Хьюз (Sarah Jane Hughes), С. Т. Миддлбрук (Stephen T. Middlebrook) [9], Дж. Д. Гордон (James D. Gordon) [10] тощо), проте з огляду на мобільність відносин у сфері віртуальних активів, і відповідно, швидке реагування на їх

зміну з боку законодавця, їх роботи вже частково втратили свою актуальність. Проте досвід США щодо інституалізації віртуальних активів, як однієї з передових країн світу, має важливе значення для дослідження напрямів правового врегулювання відносин у зазначеній сфері в Україні.

Метою дослідження є аналіз досвіду правового регулювання відносин у сфері віртуальних активів у США.

Система права США, в якій два рівня регулювання – федеральний та на рівні штатів, досить складна. Відносини у певній сфері можуть врегулюватися як нормами федерального закону, так і нормами кожного конкретного штату. Крім цього, істотне значення для регулювання має судова практика, і відомча нормотворчість – нормативні акти органів державного управління федерального рівня (офіційних регуляторів). Всі ці рівні мали вплив на розвиток правового регулювання у сфері обігу віртуальних активів у США.

Перші спроби правової інституалізації віртуальних активів у США були обумовлені судовою практикою цієї країни. Прецедентна система права США спочатку вплинула на активність законотворчості штатів, а потім і на прийняття відповідних законів федерального рівня.

Першим судовим прецедентом щодо віртуальних активів у США стало рішення по справі SEC v Trendon T. Shavers and Bitcoin Savings & Trust № 4:13-CV-4164 (6th August, 2013), прийняте суддею Амосом Мазантом (англ. Amos L. Mazzant) щодо сутності одного з основних видів віртуальних активів – біткойнів. У зазначеному рішенні зазначалося: «...абсолютно ясно, що біткойн може бути використаний в якості грошей. Ним можна оплатити товари або послуги, витратити на індивідуальні потреби. Єдиним його обмеженням є те, що він обмежений місцями, де його приймають в якості валюти. Однак він може бути обмінаний на конвенційні валюти, такі як американський долар, євро, йена або юань. Таким чином, біткойн – це валюта або форма грошей...» [11].

Після цього в судах різних штатів, а також у судах федерального рівня було прийнято низку судових рішень по справам, у яких за захистом своїх прав зверталися учасники відносин у сфері віртуальних активів, де судді дотримувалися аналогічної позиції, а у певних випадках прямо посилалися на попередні судові рішення як на прецеденти: United States v. Brown, 857 F.3d 334, 337 (6th Cir. 2017), у якому зазначалося, що «...біткойн – це віртуальна несуревер-

нна валюта» [12]; United States v Larry Dean Harmon №19-395 (24th JI), де вказувалося, що «...біткойн є формою грошей, а тому він повинен підпадати під дію законодавства про відмивання коштів» [13]; United States v. Lord, 915 F.3d 1009, 1013 n.1 (5th Cir. 2019), в якому зазначалося, що «...біткойн є децентралізованою формою електронної або цифрової валюти, що існує виключно в Інтернеті» [14]; United States v. Costanzo, 956 F.3d 1088, 1091 (9th Cir. 2020), в якому викладалася позиція, що «...біткойн є альтернативною валютою, що може бути переказана електронним шляхом будь-куди у світі без використання банківських чи урядових засобів» [15]; United States v. Gratkowski, No. 19-50492, 2020 WL 3530575, at *1 (5th Cir. June 30, 2020), де вказувалося, що «...біткойн є видом віртуальної валюти» [16]. Отже, прецедентна судова практика в США пішла шляхом визнання віртуальних активів валютою.

Після випуску в 2013 році Агентством з боротьби з фінансовими злочинами (англ. Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN)) роз'яснення щодо застосування Закону «Про банківську тайну» 1970 року (англ. Bank Secrecy Act (BSA)) до осіб, що надають послуги з обміну та переведення віртуальних активів (який передбачає вимоги щодо ідентифікації клієнтів, реєстрації компанії в якості надавачів фінансових послуг тощо) [17], додаткового правового регулювання відносин у сфері віртуальних активів не здійснювалося. Однією з причин такого становища стало те, що на той момент додаткове врегулювання у цій сфері було не потрібне, що доводить справа проти компанії Liberty Reserve. Зазначена компанія здійснювала операції з обміну віртуальних активів (віртуальної валюти Liberty Reserve) на долари та євро, але вимоги, встановлені щодо ідентифікації клієнтів не виконувала, що і послугувало підставою для її закриття [18].

Ситуацію в цій сфері змінила хакерська атака на Децентралізовану автономну організацію (англ. Decentralized autonomous organization (DAO)) на блокчейні Ethereum, яка призвела до виведення з під контролю компанії третини всіх токенів, вартість яких на той момент оцінювалася в 50 млн. доларів [19]. Під час розслідування цієї справи виникло питання необхідності нормативного визначення фінансово-правової сутності віртуальних активів.

У 2017 році Комісія з цінних паперів і бірж США (англ. The United States Securities and Exchange Commission (SEC)) заявила, що згідно з сек-

цією 2(1) Закону 1933 року «Про цінні папери США» (англ. «Securities Act of 1933») та секцією 3(a)(10) Закону 1934 року «Про торгівлю цінними паперами» (англ. «Securities Exchange Act of 1934»), поняття «цінних паперів» включає в себе інвестиційні контракти, під якими розуміється інвестування грошових коштів в загальне підприємство з розумним очікуванням прибутку [10]. Виходячи з цього, хоча й при операціях з віртуальними активами інвестування відбувається не в формі грошей, таке інвестування, за позицією SEC, відповідає вимогам тесту Хоуї (англ. *Howey-test*).

Тест Хоуї є результатом розгляду Верховним судом США справи *SEC v W.J. Howey et al* (1946), в якій вирішувався спір щодо того, чи відноситься інвестиційний контракт до цінних паперів. Судом було виокремлено критерії, відповідність яким відносить фінансову операцію інвестування до цінних паперів. Ці критерії покладені у подальше регулювання цінних паперів з боку SEC і тому, спираючись на виокремлені судом критерії, можна проаналізувати угоду на предмет того, чи містить вона ознаки інвестиційного договору [20].

Стосовно віртуальних активів Тест Хоуї був адаптований відповідно до класифікації таких активів (залежно від токенів блокчейну): токен блокчейну, що не відповідає критеріям цінних паперів (*utility token*) та токен блокчейну, що відповідає критеріям цінних паперів (*security token*). Компанія ICO, що випускає нові віртуальні активи (а всі вони випускаються на підставі технології блокчейн) чи здійснює операції з віртуальними активами, за допомогою проходження цього тесту може визначити, до якої категорії відносяться такі активи. При цьому, самостійне проходження тесту не гарантує вірність оцінки, більш вірною може бути лише оцінка SEC. Так, у відповідь на заяву *Clipher Technologies Bitcoin Fund*, SEC визнала, що біткойн не є цінним папером і відноситься до категорії *unitility token* [21].

Отже, компанії, які здійснюють операції з віртуальними активами, для того, щоб визначити, чи підпадають вони під вимоги Законів «Про цінні папери США» та «Про торгівлю цінними паперами», повинні визначити, який від віртуальних активів, відповідно до класифікації віртуальних активів за Тестом Хоуї, вони використовують у своїй діяльності.

Крім SEC, й інші органи виконавчої влади федерального рівня США мають власний погляд на правову природу та регулювання від-

носин у сфері віртуальних активів. Бюро Міністерства фінансів США – Агентство з боротьби з фінансовими злочинами (англ. *Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN)*) вважає, що обмін цифрових валют та діяльність адміністраторів з обігу віртуальних валют підпадають під регулювання банківського законодавства – Закону «Про банківську таємницю», внаслідок чого вимагають від компаній ICO та адміністраторів реєстрації як суб'єктів фінансових послуг [22, 23].

На позицію FinCEN суттєво вплинула позиція Групи розробки фінансових заходів по боротьбі з відмиванням грошей – ФАТФ (англ. *Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF)*), яка в 2015 році розробила Керівництво ФАТФ по ризик-орієнтованому підходу до віртуальних валют [24] та Методологію оцінки дотримання рекомендацій ФАТФ і ефективності протидії відмивання грошей, фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення, прийняту 22 лютого 2013 року [25], в яких віртуальними активами визнається «...цифровий вираз цінності, який може цифровим чином обертатися або переводитися і може бути використано для цілей платежу або інвестицій». У червні 2019 року FinCEN випустив власні рекомендації, де зазначив, що операції з обміну віртуальних активів охоплюються тим же регулюванням, що і традиційні грошові перекази (тобто Законом США «Про банківську таємницю»), криптобіржі повинні дотримуватися «Правил подорожей», а також повинні збирати й обмінюватися інформацією про ініціаторів і бенефіціарів криптовалютних транзакцій. В жовтні 2020 року FinCEN випустив пропозиції нормотворчості NPRM зі змінами до вищевказаних Правил.

Інше бюро Міністерства фінансів США – Управління контролера грошового обігу (англ. *Office of the Comptroller of the Currency (OCC)*) вважає, що віртуальні активи є аналогом грошей, тому ICO компанії, які здійснюють видачу кредитів, проведення розрахунків чи прийом депозитів з використанням криптовалют повинні відповідати вимогам законодавства про регулювання грошового ринку, а саме отримувати федеральні банківські ліцензії обмеженого призначення [26].

Центральний орган державного управління Комісія з торгівлі товарними ф'ючерсами (англ. *Commodity Futures Trading Commission (CFTC)*) ставить питання про визнання криптоактивів ф'ючерсними контрактами [27].

У роз'ясненні Служби внутрішніх доходів США (англ. *Internal Revenue Service (IRS)*)

2014 року зазначається, що віртуальні активи є іншим об'єктом власності, цифровим виявом цінності, що функціонує як засіб обміну, одиниця обліку і не має законного статусу у будь-якій юрисдикції». Тобто IRS в цілях оподаткування розглядає правочини з криптовалютами в якості бартерних (не як переказ грошей), але не вважає її законним платіжним засобом [28].

На рівні штатів правова інституалізація відносин у сфері віртуальних активів розвивалася власним шляхом. Одним з перших штатів, у яких було прийнято закон, спрямований на врегулювання відносин у зазначеній сфері, був штат Каліфорнія. На початку 2015 року в зазначеному штаті було дозволено корпораціям, асоціаціям та приватним особам приймати участь в обігу грошей, що відрізняються від платіжних засобів США. У 2016 році набув чинності Закон Каліфорнії «Про цифрові валюти» (англ. «Digital currency»). В цьому нормативному акті сутність віртуальних активів визначається як цифрове вираження вартості, яке може використовуватися для торгівлі та використовуватися для полегшення купівлі, продажу та обміну товарів послуг [29]. Правовий режим обороту цифрових активів, визначений в зазначеному законі, передбачає обов'язкове ліцензування діяльності у сфері обігу таких активів, при цьому ліцензія видається виключно за умови, якщо компанія ICO чи інші фізичні чи юридичні особи, які надаватимуть послуги у цій сфері, розкрили інформацію про структуру компанії, її клієнтах, послугах, що надаватимуться тощо.

У штаті Коннектикут Закон від 2017 року «Про криптовалюту» визначає її як будь-який тип цифрової одиниці, яка використовується як засіб обміну або форма цифрового збереження вартості, або, яка включена в технологію платіжної системи [30].

В законі штату Вайомінг віртуальні активи розділяються на три види і щодо кожного виду визначена правова природа: цифровий споживчий кредит (нематеріальне майно), віртуальні валюти (гроші) і цифрові цінні папери (цінні папери) [31]. Окрім цього закону, у штаті прийнята ще низка законів, якими врегульовуються відносини у сфері віртуальних активів (майнінг, купівля-продаж, оподаткування тощо). Схоже становище в штатах Невада, Теннессі, Юта, де відносини у зазначеній сфері також регулюються низкою нормативних актів, а сутність віртуальних активів визначається як монетарний інструмент (аналог грошей) та як інший об'єкт права власності [32, 33]. У штаті Джорджія при-

йнято Закон «Про криптовалюту», в якому віртуальні активи визначено як цифрове подання грошової вартості, яке не має законного платіжного статусу, визнаного урядом США [34].

Певна правова інституалізація відносин у сфері обігу віртуальних активів проведена у штатах Айдахо, Алабама, Аляска, Арізона, Вашингтон, Вермонт, Вірджинія, Вісконсін, Гавайї, Джорджія, Коннектикут, Нью-Йорк, Нью-Джерсі, Орегон, Північна Кароліна тощо. В основному у цих штатах введено ліцензування суб'єктів, які надають послуги у сфері віртуальних активів (ICO компаній, криптобірж, компаній по переводу віртуальних активів (money transmitters), брокерів тощо), проведені процедури з ідентифікації клієнтів і збереження інформації про проведені транзакції.

Аналіз правового регулювання відносин у сфері віртуальних активів у різних штатах, доводить, що їх можна умовно розділити на такі категорії: штати, які включили віртуальні активи до власного законодавства, і офіційні регулятори цих штатів приймають офіційні керівництва (спеціальні акти) з приводу окремих аспектів правозастосування законодавства штатів; штати, в законодавство яких не включено поняття «криптовалюти», але офіційні регулятори створили керівництва, в яких врегульовуються відносини у сфері віртуальних активів; штати, які включили віртуальні активи до власного законодавства, але керівництв офіційних регуляторів цих штатів з приводу окремих аспектів правозастосування законодавства штатів не прийнято; штати, в яких відсутнє будь-яке нормативне врегулювання та роз'яснення офіційних регуляторів відносин у сфері віртуальних активів.

Продовжуються спроби правової інституалізації відносин у сфері віртуальних активів у США на федеральному рівні. У 2020 році в Конгресі був представлений законопроект про віртуальні активи, де використовується термін «цифрові активи» (digital asset), який визначається через види таких активів – криптотовар (crypto-commodity), криптовалюту (cryptocurrency) та криптоцінні папери (crypto-security). У ньому запропоновано розподіл функцій офіційних регуляторів відносин у сфері віртуальних активів – відносини, що виникають у сфері обороту криптотоварів та криптобірж пропонується врегульовувати CFTC, FinCEN – обіг криптовалют, SEC – обіг криптоцінних паперів та їх реєстрацію.

Незважаючи на невеликий проміжок часу – від моменту появи віртуальних активів до сьо-

годні, врегулювання у сфері віртуальних активів у США пройшло значний шлях. Позиція судів (як федерального рівня, так і місцевих), правила, рекомендації, адміністративна практика офіційних федеральних регуляторів, законодавство штатів – все це обумовило накопичення досвіду у правовій інституалізації у зазначеній сфері, який переконує в наступному:

напрямок правового регулювання у цій сфері залежить від визначення сутності віртуальних активів як об'єктів цивільних прав;

сутність віртуальних активів залежить від їх виду;

нормативно закріплюються заходи державного регулювання у сфері віртуальних активів;

заходи державного регулювання у зазначеній сфері встановлюються з метою захисту прав інвесторів, які вкладають кошти у віртуальні активи;

функції офіційних регуляторів доцільно розділяти залежно від виду віртуальних активів і операцій з ними.

Список використаної літератури:

1. Про обіг криптовалюти в Україні: проєкт Закону України від 06.10.2017 № 7183. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684. Дата звернення 10.01.2020.
2. Lohoyda V. Legal status of cryptocurrency in USA. *Visegrad Journal on Human Rights*. №4/2021 URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36760/2/Visegrad%20Journal%20on%20Human%20Rights%20%E2%84%962-2021%20%28Volodymyr%20M.%20Lohoyda%29.pdf>. Дата звернення 10.01.2022.
3. Прокопенко В. Правове регулювання криптовалют у світі. URL: <https://legalhub.online/blogy/pravove-regulyuvannya-kryptovalyut-u-sviti>. Дата звернення 10.01.2022.
4. О. Любкіна, О. Ткаченко. До питання імплементації міжнародного досвіду регулювання фінансового активу: криптовалюти. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41335/1/%D0%9B%D0%AE%D0%91%D0%9A%D0%86%D0%9D%D0%90.pdf>. Дата звернення 10.01.2022
5. Бінус А. Правовий режим криптовалют в іноземних юрисдикціях: порівняльно-правові аспекти. URL: http://www.lsej.org.ua/11_2021/34.pdf. Дата звернення 10.01.2022.
6. Zatonatska T., Rozhko O., Tkachenko N. Modern trends of impact on economic development of countries: e-commerce and R&D. *Marketing and Management of Innovations*. 2018. № 4. С. 129–135.
7. Краснова І. Світовий досвід регулювання криптовалют. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/32829/Npdfi_2017_4_12.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Дата звернення 10.01.2022.
8. Michael Saylor: Bitcoin has no existential threats and will dominate 21st century. URL: <https://www.kitco.com/news/2021-05-05/Michael-Saylor-Bitcoin-has-no-existential-threats-and-will-dominate-21st-century.html>. Дата звернення 10.01.2022.
9. Sarah J. Hughes & Stephen T. Middlebrook. *Advancing a Framework for Regulating Cryptocurrency Payments Intermediaries*. 32 *Yale J. on Reg.* 2015.
10. James D. Gordon. *Defining a Common Enterprise in Investment Contracts*. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159597203.pdf>. Дата звернення 10.01.2022.
11. SEC v Trendon T. Shavers and Bitcoin Savings & Trust № 4:13-CV-4164. URL: <https://casetext.com/case/sec-exch-commn-v-shavers-1>. Дата звернення 10.01.2022.
12. *United States v. Brown*, 857 F.3d 334, 337 (6th Cir. 2017). URL: <https://cite.case.law/f3d/857/334/>. Дата звернення 10.01.2022.
13. *United States v. Larry Dean Harmon* №19-395 (24th JI). URL: https://www.govinfo.gov/app/details/USCOURTS-dcd-1_19-cr-00395/context
14. *United States v. Lord*, 915 F.3d 1009, 1013 n.1 (5th Cir. 2019). URL: <https://casetext.com/case/united-states-v-lord-19>
15. *United States v. Costanzo*, 956 F.3d 1088, 1091 (9th Cir. 2020). URL: <https://casetext.com/case/united-states-v-costanzo-24>
16. *United States v. Gratkowski*, No. 19-50492, 2020 WL 3530575, at *1 (5th Cir. June 30, 2020). URL: <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/ca5/19-50492/19-50492-2020-06-30.html>. Дата звернення 10.01.2022.
17. Bank Secrecy Act (BSA). URL: <https://www.occ.treas.gov/topics/supervision-and-examination/bsa/index-bsa.html>. Дата звернення 10.01.2022.
18. Founder of Liberty Reserve Pleads Guilty to Laundering More Than \$250 Million through His Digital Currency Business. URL: <https://www.justice.gov/opa/pr/founder-liberty-reserve-pleads-guilty-laundering-more-250-million-through-his-digital>. Дата звернення 10.01.2022.
19. Theory and praxis of DAOs. URL: <https://research.binance.com/en/analysis/dao-theory>. Дата звернення 10.01.2022.
20. SEC v W.J. HOWEY co et al (1946). URL: <https://nesrakonk.ru/howey-test/>. Дата звернення 10.01.2022.
21. Academy Binance. URL: https://academy.binance.com/en/start-here?utm_campaign=googleadsxacademy&utm_

- source=googleadwords_int&utm_medium=src&ref=HDYAHEES&gclid=CjwKCAjw5P2aBhAIEiwAAAdY7dJXs8LL9IS1BZTebb1G9FM-gs88uFbp6GWpc_wCRtm7IHxw5eQSGwxCfOwQAvD_BwE. Дата звернення 10.01.2022.
22. Application of FinCEN's Regulations to Persons Administering, Exchanging, or Using Virtual Currencies. URL: <https://www.fincen.gov/sites/default/files/shared/FIN-2013-G001.pdf>. Дата звернення 10.01.2022.
 23. State Regulations on Virtual Currency and Blockchain Technologies (Updated March 2021). URL: <https://www.jdsupra.com/legalnews/state-regulations-on-virtual-currency-2160466/>. Дата звернення 10.01.2022.
 24. Dokumenty FATF [FATF documents]. URL: <http://fedsfm.ru/documents/international-fatf>. Дата звернення: 11.01.2022
 25. Information on updates made to the FATF Methodology. Financial Action Task Force. URL: <https://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/fatfmethodology.html>. Дата звернення 10.01.2022.
 26. Utah's Revised Uniform Unclaimed Property Act. Utah Code Ann. § 67-4a-102. URL: https://le.utah.gov/xcode/Title67/Chapter4A/C67-4a_2017050920170509.pdf. Дата звернення 10.01.2022.
 27. State Regulations on Virtual Currency and Blockchain Technologies (Updated March 2021). URL: <https://www.jdsupra.com/legalnews/state-regulations-on-virtual-currency-2160466/>. Дата звернення 10.01.2022.
 28. Huberman G., Leshno J. D., Moallemi C. Monopoly without a monopolist: An Economic analysis of the bitcoin payment system. Bank of Finland Research Discussion Papers 27. 2017.
 29. Blockchain & Cryptocurrency Regulation 2021. USA. URL: <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/blockchain-lawsand-regulations/usa>. Дата звернення 10.01.2022.
 30. H.B. 7141, 2017 Leg., 2017 Jan. Reg. Sess. Gen. Ass. (Conn. 2017). URL: <https://www.carltonfields.com/insights/publications/2018/state-regulations-on-virtual-currency-and-blockchain-technologies>. Дата звернення 10.01.2022.
 31. Codes Wyoming. URL: <https://law.justia.com/codes/wyoming/2017/title-17/chapter-4/article-1/section-17-4-102>. Дата звернення 10.01.2022.
 32. A.B. 15, 2019 Leg., 80th Reg. Sess. (Nev. 2019). URL: <https://www.leg.state.nv.us/App/NELIS/REL/80th2019/Bill/5901/Overview>.
 33. Uniform Unclaimed Property Act. S.B. 44, 2019 Leg., 80th Reg. Sess. (Nev. 2019). URL: https://www.leg.state.nv.us/Session/80th2019/Bills/SB/SB44_EN.pdf. Дата звернення 10.01.2022.
 34. Ga. Code Ann. § 7-1-680 (26). URL: <https://codes.findlaw.com/ga/title-7-banking-and-finance/ga-code-section-7-1-680.html>. Дата звернення 10.01.2022.

Samsin R. Legal institutionalization of virtual assets in the United States of America

The article examines the legal institutionalization of virtual assets in the United States of America. The experience of legal regulation of relations in the field of virtual assets in the United States, which was one of the first countries to develop legal regulation of relations in the field of circulation of such assets, is analyzed. It is stated that relations in this area can be regulated both by the federal law and by the norms of each particular state. In addition, judicial practice and departmental rule-making - normative acts of public administration bodies at the federal level (official regulators) - are essential for regulation. In addition, the first attempts of legal institutionalization of virtual assets in the United States are due to the judicial practice of this country. The US case law system first influenced the activity of lawmaking in the states, and then the adoption of relevant laws at the federal level.

It is substantiated that the analysis of the legal regulation of relations in the field of virtual assets in different states proves that they can be conditionally divided into the following categories: states which have included virtual assets in their own legislation, and the official regulators of these states adopt official guidelines (special acts) on certain aspects of the enforcement of state legislation; states whose legislation does not include the concept of "cryptocurrency", but the official regulators have created guidelines which regulate relations in the field of virtual assets; states which do not include the concept of "cryptocurrency" in their legislation; states which do not have the concept of "virtual assets" in their legislation; states which do not have the concept of "cryptocurrency" in their legislation; states which do not have the concept of "virtual assets" in their legislation.

It is summarized that from the experience of legal institutionalization of virtual assets in the United States of America it follows that: the direction of legal regulation in this area depends on the definition of the essence of virtual assets as objects of civil rights; the essence of virtual assets depends on their type; there is a need to normatively consolidate state regulation measures in the field of virtual assets; state regulation measures in this area are established to protect the rights of investors who invest in virtual assets; the functions of official regulators should be divided depending on the type of virtual assets and transactions with them.

Key words: *blockchain, virtual assets, legal regulation, prohibition of circulation of virtual assets, bitcoin.*